

Svorně a jednomyslně oslavovat Boha

40 *let Evangelického dechového orchestru z Bystrice*

lat Ewangelickiej Orkiestry Dętej z Bystrzycy

*Farní sbor Slezské církve evangelické a.v. a Křesťanské společenství v Bystrici
Parafia Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. i Społeczność Chrześcijańska w Bystrzycy*

Biblické heslo pro dechový orchestr pro rok 2018:

"Kéž vám Bůh trpělivosti a útěchy daruje vzájemnou svornost ve shodě s Kristem Ježíšem, tak abyste svorně a jednomyslně oslavovali Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista."

Římanům 15, 5-6.

Werset biblijny dla orkiestry dętej w 2018 roku:

"A Bóg, który jest źródłem cierpliwości i pociechy, niech sprawi, abyście byli jednomyślni między sobą na wzór Jezusa Chrystusa, abyście jednomyślnie, jednymi ustami wielbili Boga i Ojca Pana naszego, Jezusa Chrystusa."

do Rzymian 15, 5-6.

Skromne początki

Na podstawie wyjątków z Kroniki Orkiestry Dętej w Bystrzycy (autor: Hania Sikorowa):

„ Dnia **21.1.1978** rozpoczęliśmy z łaski naszego Pana pierwszą próbę orkiestry dętej, która odbyła się u braterstwa Ruszów w Koszarzyskach.

Była to skromna grupka, bo zaledwie siedmiu członków, ale z pragnieniem by i w naszym bystrzyckim zborze ten rodzaj orkiestry wielbił naszego Pana.

Orkiestra ta powstała z inicjatywy braci: br.ing. Adasia Cieślara, br. Jurka Rusza i br. Janka Raszki.

Pracę rozpoczęliśmy z prośbą, by sam Pan dał nam siły i chęci do tego dzieła na Jego winnicy.

Rozpoczęliśmy w składzie:

1 B Trąbka (Skrzydłówka)	br. ing. Adaś Cieślár
2 B Trąbka (Skrzydłówka)	br. Jurek Rusz
1 B Klarnet	br. Jasio Sikora
2 B Klarnet	br. Władek Klimek
Es Trąbka	br. Janek Rusz
Trombon (Tenor)	br. Jurek Klimek
B Bas	br. Janek Raszka

Na pierwszą próbę pożyczono nam nuty z orkiestry braterskiej z Oldrzychowic. Były to marsze, które też zaczęliśmy ćwiczyć, mianowicie „Niechaj w sercach..“, „Kroczę wprzód..“ i „Nie masz miejsca..“ Okazało się, że są to dosyć trudne utwory, więc postanowiono ćwiczyć pieśni wolniejsze i mniej trudne. Nastąpił jednak problem skąd wziąć odpowiednie nuty. Tu z wielką inicjatywą przyszedł br. Jasio Sikora i pożyczył nuty z orkiestry braterskiej ze Śmiłowic i już na z rzędu trzeciej próbie mogliśmy z tych pieśni korzystać.“

Pierwszy występ miał miejsce 26.3.1978 w 1 święto wielkanocne na ewangelizacji młodzieżowej w Bystrzycy. Z łaski naszego Pana w to wielkie święto pamiątki zwycięstwa Jezusa mogliśmy i my uwielbić zmartwychwstałego Pana wraz z całym wierzącym światem. Nasz skład poszerzyli: br. Klimek Adam - 1. Tenor i br. Turoń Józek - 2. Es Trąbka. Graliśmy marsze: "Wodzem naszej rzeszy..", "Niechaj w sercach..", "Niemasz miejsca.." oraz 12 pieśni.

Powstanie orkiestry dętej pobudziło do nauki gry na instrumentach dętych dalszych młodych braci, tak więc już pod koniec roku 1978 grało w orkiestrze 15 muzyków. Uczyli się bez szkoły muzycznej, podstawy gry przekazali im dyrygenci, Jurek Rusz i Adaś Cieślár. W ciągu pierwszego roku odbyło się 37 prób oraz 16 występów a to na godzinach biblijnych, przy uroczystościach zborowych i rodzinnych (jubileusze, wesela). Do orkiestry dołączyli: br. Ludwik Sztwiertnia - Es Klarnet, br. Janek Niemiec - Baryton, br. Tadek Hudziec - Trombon, br. Broniek Klimek - B Trąbka, br. Karlik Niemiec - Es Trąbka, br. Janek Raszka - Bębny.

Przed salą zborową w Bystrzycy, 21 czerwca 1978.

Z lewej stoją: Jan Raszka, Adam Klimek, Tadeusz Hudziec, Jerzy Rusz, Adam Cieślar, Józef Turoń; w przysiadzie z lewej: Jan Sikora, Władysław Klimek, Ludwik Sztwiertnia.

80-tá a 90-tá léta

Toto období bychom mohli charakterizovat jako "před a po sametové revoluci (17. listopad 1989)". První desetiletí dechovky bylo zasazeno do tvrdé reality komunistické totality, kdy církev byla pod dohledem tzv. církevních tajemníků, kteří bedlivě sledovali jakékoli církevní aktivity a hlasitá dechová hudba jim velmi vadila. Hrát někde venku veřejně nebylo přípustné s výjimkou rodinných událostí a tak jsme vždy s velkou radostí využili takové příležitosti jako svatby a pohřby. Na pohřbech jsme pak nejenom zahráli a zazpívali, ale také potěšili zarmoucené Slovem Božím.

Povzbuzením v tomto čase byly misijní evangelizace, které pořádal pastor Vladislav Santarius na velikonoční pondělí a na 2. svátek vánoční (k památce umučení sv. Štěpána) v evangelickém kostele v Ostravě. Byly to sjezdy mládeže z celého Slezska, na které jsme jezdili autobusem a kde jsme také vystupovali, samostatně nebo ve spojených dechovkách. Byli jsme také zváni na sborové slavnosti do některých sousedních sborů.

Téměř každým rokem organizovala dechovka nějaký zájezd, někdy společně s mládeží, pěveckým sborem nebo s jinou dechovkou. Vždy to bylo spojené se službou v nějakém sboru. První zájezd se konal již v červenci 1979 do Tater, kde jsme posloužili v evangelickém sboru v Kežmarku. V následujícím roce 1980 jsme jeli do Prahy, kde jsme sloužili ve sboru Církve bratrské v Praze - Horních Počernicích. V srpnu 1981 jsme jeli

na Slovensko do Lazů pod Makytou a tak se každým rokem navazovaly a utužovaly vztahy s bratry a sestrami v Československu a od 1989 roku i v zahraničí.

Před kostelem v Bystřici v roce 1980:

Zleva doprava: Jan Raszka, Vladislav Klimek, Jiří Ruzs, Jan Szymeczek, Jan Sikora, Adam Klimek, Tadeáš Hudziec, Jan Niemiec, Karel Niemiec, Karel Ruzs, Jan Ruzs, Jan Raszka (bubeník), Adam Ciešlar, Bronislav Klimek.

V říjnu 1989 jsme poprvé jeli do NDR na pozvání dirigenta evangelických dechovek v Görlitz br. Johannese Altera, čímž započala dlouhodobá spolupráce s německými dechovkami, která vyústila po změně režimu v mnohé vzájemné návštěvy, ať již v rámci festivalů křesťanské dechové hudby u nás nebo tzv. "Blässer tage" v Německu. Tehdy v 1989 roku jsme se mohli zúčastnit i živelné demontáže "berlinské zdi", což byl také zážitek. Samozřejmě na hranici jsme zažili důkladné prohlídky. Jelikož celníci si nebyli jistí, jestli v nástrojích něco nepřevážíme, rozkázali nám na hranici vystoupit z autobusu a zahrát. Což jsme z radosti učinili písní k Boží oslavě.

Politické změny po roce 1989 přinesly také velké změny a možnosti pro službu křesťanských dechovek. V neděli 8. dubna 1990 se konala velká evangelizace na zimním stadionu v Karviné, kde Božím Slovem sloužil bývalý olympijský běžec Kalevi Lehtinen z Finska. Bystřická dechovka předtím vyhrávala na karvinském náměstí. Ve stejném roce 26. srpna uspořádala bystřická dechovka 1. festival křesťanské dechové hudby v Parku K. Śliwki v Bystřici, na který byly pozvány také dechovky z jiných sborů Slezské církve evangelické a.v.: Oldřichovic, Třanovic, Smilovic a Komorní Lhotky. Tento festival se pak konal celkem 14-krát, nejdřív u nás v Bystřici, pak v areálu Matice slezské v Dolní Lomné, a nakonec na veřejných prostranstvích v některých slezských městech. Kromě našich slezských evangelických dechovek byly zvány k účasti také další spřátelené dechovky: Církve bratrské z Hrádku, Misyjna Orkiestra Dęta z Wisły (Polsko), BJB z Nesvadů (Slovensko), evangelického sboru z Vrbovec (Slovensko), evangelické dechovky z Görlitz, Gnoien a Braunschweigu (Německo), z Klaipedy (Litva) a z Norska. Festival tak nabral mezinárodní rozměr. Festival byl také přínosný k obohacení notového materiálu křesťanských písní a skladeb pro jednotlivé dechovky, kdy br. Jiří Rusz připravil pro každý z těchto festivalů všem zúčastněným orchestrům nové festivalové notové sešity obsahující kolem 20 skladeb každý. To umožňovalo také společná vystoupení zúčastněných orchestrů. Počet muzikantů tak dosahoval stovku a více. Také naše zájezdy po revoluci nebyly již jen tuzemské, ale zahraniční. Bystřická dechovka navštívila takto mnohé partnerské dechovky a sbory na Slovensku, v Polsku a v Německu. Každý takový zájezd byl motivací ke cvičení a zdokonalování služby k Boží oslavě.

Náboženská svoboda a duchovní probuzení po roce 1989 se však nelíbily zlým duchovním silám, a tak se ďáblu podařilo rozbít evangelickou církev na Těšínském Slezsku. Zejména v Bystřici stoupení nově vzniklé Luterské evangelické církve a.v. (LECAV) obsadili kostel a kaple tak, že bohoslužby misijně založené Slezské církve evangelické a.v. (SCEAV) se v letech 1993 - 94 konaly před zamčeným kostelem. Dechovka při těchto bohoslužbách nahrazovala varhany a doprovázela zpěv věřících.

U příležitosti oslav 300. výročí narození Jiřího Třanovského byl v Nýdku na Zakamení, kde v době protireformace se tajně scházeli evangelíci, odhalen 24.5.1992 památník tomuto "slovanskému Luterovi". Bystřická dechovka při tom nechyběla, a teď nadále slouží v následných, dnes již tradičních, bohoslužbách v tomto lesním kostelu.

U příležitosti 20. výročí, na jaře 1998, vydal dechový orchestr zatím jedinou CD nahrávku duchovních písní, která byla pak v 2015 obnovena pro prezentační účely.

Začátek 21. století

V posledním desetiletí jsme se rozhodli přenést konání Mezinárodního festivalu křesťanské dechové hudby do měst, s využitím možností misijního působení na veřejnosti. První takový festival se konal 25.5.2008 v Ostravě v rámci Evangelického dne, nejdřív

v evangelickém kostele a pak v areálu Ostravského hradu. Následovaly pak festivaly v Karviné (v zámeckém parku), Orlové (v městském amfiteátru) a na náměstí v Českém Těšíně.

Festival křesťanské dechové hudby v parku K.Šliwky v Bystřici v 1991 roce.

Bystřická dechovka na festivalu v Dolní Lomné v 1997 roce.

Spojené dechovky při Mezinárodním křesťanském festivalu dechových hudeb v Ostravě v 2008 roce.

Razem z wiślańską Misyjną Orkiestrą Dętą na wycieczce w Niemczech (2007).

V posledním desetiletí se rozvinula úzká spolupráce s misijní dechovkou z Visly. Kromě společných zkoušek a vystoupení, setkáváme se společně na vánočních "vigilijách",

pořádaných střídavě u nás a u nich. Spolu jsme také podnikli několik misijních akcí a zájezdů. Vzpomínáme na krásné společné zážitky ze zájezdů na Zakarpatskou Ukrajinu (2010), do Rumunska a Srbska (2015), Maďarska (2015) a Polska (Varšava, Mazury 2017). Všude tam jsme mohli naši hudbou přinášet radost posluchačům a oslavovat našeho Pána.

Naši přátelé z Visly uspořádali také Koncerty křesťanské dechové hudby v amfiteátru "Koncertní mušle" ve Visle (2016, 2017), na které na oplátku pozvali dechovky od nás.

Spojené dechové orchestry na Koncertu ve Visle (2017).

Společné muzicírování na lodi při plavbě po jezeře Śniardwy na Mazurách.

Současnost a vzpomínky

V současnosti má bystrická dechovka 18 aktivních členů. Rádi bychom mezi sebou uvítali alespoň některé z těch 24 bývalých členů, kteří kdysi s námi hráli. Snad vzpomínky na společně prožité chvíle je k tomu povzbudí.

Chceme také s láskou vzpomenout ty, kteří nás předešli do věčnosti. Jsou to bratři: Ludwik Sztwiertnia (+1992), Adam Klimek (+1996), Tadeáš Hudziec (+1998), Jan Niemiec (+1999), Bohuslav Tomiczek (+2006), Jan Raszka (+2009), Tadeáš Staniek (+2015).

Srdečný dík patří také našim manželkám, které stojí při nás v této často náročné službě a nesou nás na modlitbách. Ať nám Pán dá sílu a motivaci nadále svorně a jednomyslně oslavovat Boha.

Adam Ciešlar